Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt VII. — Wydany i rozesłany dnia 7 marca 1872.

18.

Obwieszczenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22 lutego 1872,

tyczące się rozporządzenia okólnikowego c. i k. ministerstwa wojny dla całego państwa względem tymczasowego założenia szkół kucia koni.

Rozporządzenie okólnikowe c. i k. ministerstwa wojny dla całego państwa z dnia 1 stycznia 1872, względem tymczasowego założenia szkół kucia koni, w dzienniku rozporządzeń dla c. i k. wojska (zeszyt 1 z dnia 7 stycznia 1872) ogłoszone, podaje się niniejszem do wiadomości powszechnej.

Lasser r. w.

Rozporządzenie okólnikowe z dnia 1 stycznia 1872, oddz. 3, Nr. 4133 (ex 1871).

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 16 grudnia 1871 raczył najmiłościwiej zezwolić na tymczasowe założenie 10 szkół kucia koni i zatwierdzić instrukcyę dla tychże wypracowaną a tutaj załączoną.

W wykonaniu tego ministeryum wojny dla całego państwa rozporządza co następuje:

1. Szkoły kucia koni będą tymczasowo założone z dniem 1 stycznia 1872 w następujących miejscach:

w Bernie, w Ołomuńcu, } dla okręgu komendy jeneralnej berneńskiej;

w Pradze, dla okręgu komendy jeneralnej pragskiej;

we Lwowie, dla okręgu komendy jeneralnej lwowskiej i komendy wojskowej krakowskiej;

w Gradcu, w Lublanie, } dla okręgu komend jeneralnych gradeckiej i zagrzebskiej, tudzież dla okręgów komend wojskowych innsbruckiej, tryestyńskiej i zadarskiej;

w Peszcie; dla ściślejszego okręgu komendy jeneralnej budzyńskiej i dla okręgu komendy wojskowej koszyckiej;

w Komornie, dla okręgu komendy wojskowej preszburskiej;
w Temeswarze dla okręgu komendy wojskowej temeswarskiej i
w Hermansztadzie, dla okręgu komendy wojskowej hermansztadzkiej.

2. Stósownie do §. 8 instrukcyi tymczasowej dla szkół kucia koni, korpusy wojskowe, tam gdzie się szkoły znajdują, rozlokowane, a konie służbowe posiadające, obowiązane są dostarczać tymże szkołom koni, aby uczniowie mogli na tychże ćwiczyć się praktycznie w podkowaniu, a oraz materyału do kucia onych potrzebnego (podków, ufnali i węgli).

Nauczyciel obowiązanym jest utrzymywać dokładny wykaz nadwyżki materyału przy nauce zużytego po nad normalną potrzebę, aby na zasadzie takiego wykazu ryczałtowa kwota roczna na pokrycie tej nadwyżki obliczoną i ustanowioną być mogła.

W roku 1872 o pokrycie ewentualnej nadwyżki w rzeczonym materyale zgłosić się należy do tych oddziałów wojskowych, których konie będą podkowane w kuźni szkolnej.

3. W wykazach kwalifikacyjnych aspirantów na kurs kucia koni przy c. k. wojskowym instytucie weterynaryi w Wiedniu istniejący, które to wykazy z końcem marca i września każdego roku podawane być winny, wymienić oraz należy żołnierzy, proszących o przyjęcie ich do szkoły kucia koni tego okręgu komendy jeneralnej (wojskowej), w którym są ulokowani, i w ostatniej rubryce tych wykazów „Uwagi szczególne“ należy zawsze nadmienić, do którego z rzeczonych zakładów kandydat, którego się to tyczy, jest ukwalifikowanym, mianowicie czy na kurs kucia koni w c. k. wojskowym instytucie weterynaryi w Wiedniu, czy do szkoły kucia koni w N.

Korpusa wojsk i zakłady wojskowe winny zatem natychmiast ogłosić wezwanie do żołnierzy, pod ich rozkazami będących, aby ci, którzy o przyjęcie na właściwe kursa proszą, już w wykazach kwalifikacyjnych z końcem marca 1872 podać się mających, umieszczeni być mogli.

4. Z końcem pierwszego kursu półrocznego (z końcem czerwca 1872) nauczyciele obowiązani są przedłożyć w drodze służbowej ministerstwu wojny dla całego państwa z wykazami egzaminów (§. 9 instrukcyi) także sprawozdanie na piśmie, jakie doświadczenia w ciągu kursu poczyniono; a jeżeli w urządzeniu szkół kucia koni, zmiany jakowe pożądanemi się okazały, takowe wskazać.

Komendant lub brygadyer wojsk, któremu szkoła kucia koni, ze względu na miejsce w którem się znajduje, jest przydzielona, winien sprawozdanie to zawidymować i dodać do niego własne uwagi.

Z końcem drugiego kursu półrocznego (z końcem grudnia 1872) przedłożyć należy sprawozdanie główne, dołączając do takowego wykaz nadwyżki materyału zużytego, jeżeli takowa była, i wykaz kosztów.

5. Jednocześnie wydają się polecenia tyczące się zamianowania nauczycieli, powołania uczniów i wydania przyrządów, do nauki w szkołach kucia koni, potrzebnych.

Gdy szkoły rzeczone zostaną zaprowadzone stale, nauczyciele będą wyznaczani według §. 4 instrukcyi na wniosek właściwych komend jeneralnych (wojskowych).

Baron **Kuhn** r. w.
Feldmarszałek porucznik.

Instrukcya tymczasowa

dla

c. k. wojskowych szkół kucia koni.

---

§. 1.

Cel.

Celem c. k. wojskowych szkół kucia koni jest wykształcić teoretycznie i praktycznie żołnierzy, w czynnej służbie przy korpusach wojsk i zakładach wojskowych, się znajdujących, a rzemiosło kowalskie umiejących, aby do kucia koni używani być mogli, i osoby, na dwuletni kurs weterynaryi w c. k. wojskowym zakładzie weterynaryi w Wiedniu, wstąpić zamierzające, odpowiednio przygotować, aby przyjętemi być mogły.

§. 2.

Siedziby.

Szkoły kucia koni znajdują się w następujących miejscach:

w Bernie, w Ołomuńcu, — dla okręgu komendy jeneralnej berneńskiej,

w Pradze, dla okręgu komendy jeneralnej pragskiej,

we Lwowie, dla okręgu komendy jeneralnej lwowskiej i komendy wojskowej krakowskiej,

w Gradcu, w Lublanie, — dla okręgu komend jeneralnych gradeckiej i zagrzebskiej, tudzież dla okręgów komend wojskowych innsbruckiej, tryestyńskiej i zadarskiej,

w Peszcie, dla ściślejszego okręgu komendy jeneralnej budzyńskiej i okręgu komendy wojskowej koszyckiej,

w Komornie, dla okręgu komendy wojskowej preszburskiej,

w Temeswarze, dla okręgu komendy wojskowej temeswarskiej,

w Hermansztadzie, dla okręgu komendy wojskowej hermansztadzkiej.

(Podobne szkoły kucia koni mogą być założone i przy innych garnizonach, jeżeli fundusze na to pozwolą).

§. 3.

Podporządkowanie.

Szkoły kucia koni podlegają komendantom krajowym pociągów wojskowych lub oddziału takichże pociągów (Praga, Gradec, Lwów, Peszt, Hermansztad, Berno, Ołomuniec, Komorno) znajdującym się w ich siedzibie, albo, gdzie takowych nie ma, odpowiednim komendom pułkowym artyleryi polowej (Lublana, Temeswar); tychże obowiązkiem jest mieć staranie o pomieszczenie i wyżywienie uczniów, jakoteż o dozór nad nimi, tudzież o zarząd funduszów i rekwizytów dla szkół kucia koni potrzebnych i o utrzymywanie onych rachunku.

Brygadyerowie wojsk, a względnie dyrektorowie lub szefowie artyleryi jakoteż inspektor jeneralny pociągów wojskowych winni wykonywać inspekcyę w szkołach kucia koni i tak pierwsi w relacyach rocznych, jak i ostatni w raportach inspekcyjnych, zdawać sprawę o stosunkach tych szkół.

§. 4.

Nauczyciele.

Nauczycielem ma być bez uszczerbku w innej służbie swojej weterynarz wojskowy z pułku jazdy lub artyleryi polowej a względnie z komendy krajowej pociągów wojskowych, naczelny lub jakikolwiek inny, w odnośnem miejscu przebywający; przedewszystkiem wybierać należy na nauczycieli takich, którzy oprócz biegłości w swoim zawodzie posiadają także zamiłowanie do zawodu nauczycielskiego i oprócz języka niemieckiego umieją także drugi język monarchii austryacko-węgierskiej, aby uczniom języka niemieckiego nie posiadającym, mogli udzielać naukę w ich języku ojczystym.

Każdy nauczyciel otrzyma wynagrodzenie, 120 zł. rocznie wynoszące, a wypłacane w ratach miesięcznych po 10 zł. z końcem każdego miesiąca.

Nauczycieli wyznacza spólne ministerstwo wojny na przedstawienie odnośnej komendy jeneralnej (wojskowej).

Do pomocy przy nauce i do nadzoru przy podkuwaniu koni może być w razie potrzeby przydzielony konował wojskowy.

Z powodu udzielania nauki w szkołach kucia koni, obowiązek weterynarzy wojskowych i konowałów wojskowych dyplomowanych, pełnienia służby weterynarskiej i udzielania nauki całemu wojsku, znajdującemu się w garnizonach i we wszystkich zakładach wojskowych, w ustępie 2 rozporządzenia okolnikowego z dnia 8 czerwca 1870. praes. Nr. 1775 (Dziennik rozporządzeń normalnych, zeszyt 33) wzmiankowany, będzie przez komendy jeneralne (wojskowe) odpowiednio uregulowany.

§. 5.

Uczniowie.

Na uczniów będą przyjmowani tylko ci żołnierze, którzy posiadają świadectwo, jako rzemiosła kowalskiego porządnie się nauczyli, są fizycznie dość silni do podkuwania koni i posiadają dostateczną biegłość w czytaniu i pisaniu; bez różnicy, czy kurs rzeczywiście ukończyli czy nie, obowiązani są po nad przepisany trzyletni czas służby liniowej odsłużyć czynnie ten czas, który spędzili w szkole.

Uczniów wybiera wspólne ministerstwo wojny a to z pomiędzy tych aspirantów, których korpusy wojsk i zakłady wojskowe wymienia w wykazach kwalifikacyjnych aspirantów na kurs kucia koni c. k. wojskowym instytucie weterynaryi w Wiedniu.

Do nadzoru nad uczniami szkół kucia koni wyznaczony będzie podoficer.

Co się tyczy wyżywienia, uczniowie z korpusów wojsk (zakładów wojskowych), po za obrębem tego miejsca, w którem się szkoła znajduje lokowanych, jeżeli będą przyjęci do szkoły, przydzieleni zostaną do jednego z korpusów wojsk, znajdujących się w siedzibie szkoły. Korpus wojskowy (zakład wojskowy), do którego należą, winien zaopatrzyć ich w całkowite ubranie, przybory i broń przyboczną. Winien oraz dać im drugą parę spodni sukiennych i drugą parę obuwia.

§. 6.

Trwanie nauki.

Kurs nauki trwa półroku.

Corocznie odbywają się dwa kursa.

Pierwszy kurs zaczyna się dnia 2 stycznia i kończy się z dniem ostatnim lipca, podczas gdy drugi kurs zaczyna się z dniem 1 lipca i kończy się z dniem ostatnim grudnia.

§. 7.

Przedmioty nauki

Nauka obejmuje:

a) Wykłady o teoryi podkuwania kopyt i racic;

b) sporządzanie podków na kopyta zdrowe i chore; przyrządzanie kopyt do podkucia, tudzież przystosowanie i przybijanie podków;

c) praktyczne obznajmianie uczniów z chorobami kopyt i ich leczeniem;

d) wykłady o niesieniu pierwszej pomocy w chorobach koni nagłych i niebezpiecznych, mianowicie kolkach i o oznakach rozmaitych chorób gruczołowych.

Korpusy znajdujące się w siedzibie szkoły lub onychże weterynarze naczelni winni zawiadamiać nauczyciela o zdarzających się przypadkach chorób kopytowych u koni wojskowych, aby tenże mógł obznajmić uczniów z temi chorobami i onych leczeniem.

Teoryą kucia koni nauczyciel winien wykładać podług dzieła „Lehrbuch des Huf- und Klauenbeschlages" przez profesora Dr. Pillwaxa, w którem oprócz wiadomości dla konowała potrzebnych zamieszczono także sposób kucia koni w c. k. wojsku zaprowadzony. Wyciąg z tego dzieła, na rozmaite języki krajowe monarchii austryacko-węgierskiej przełożony, ma być używanym do nauki.

Do odbywania wykładów i na pomieszczenie zbiorów naukowych oddany będzie nauczycielowi do rozporządzenia stósowny lokal dający się opalać.

Wydatki na opalanie, wymierzać się mające na zasadzie §. 71 przepisu o należytościach (ustęp 1) ponosi skarb wojskowy.

Na oświetlenie izby szkolnej żadna należytość przyznaną nie będzie, ponieważ nauka ma się odbywać tylko w godzinach dziennych.

§. 8.

Środki pomocnicze do nauki.

Do nauki teoryi służą jako środki pomocnicze preparaty i zbiór wzorów kopyt.

Zbiór preparatów składa się z pewnej ilości kopyt prawidłowych, nieprawidłowych i wadliwych, tudzież z kości kończynowych nóg końskich (pęcinowej, koronowej, strzałkowej i kopytowej) w połączeniu naturalnem przez więzadła i ścięgna.

Zbiór wzorów kopyt składa się z modeli podków rozmaitego rodzaju, w rozporządzeniach tyczących się utrzymywania koni c. k. wojska, wyszczególnionych i do podkuwania c. k. koni wojskowych, przepisanych.

Zbiory tak preparatów jak i kopyt dostarczy szkołom kucia koni c. k. ministerstwo wojny dla całego państwa.

Nauczyciel jest obowiązany pomnażać obadwa zbiory przy pomocy uczniów, i starać się o nabywanie kopyt formy nieprawidłowej i wadliwej.

Zbiory preparatów i wzorów kopyt pomnażające się powoli, stanowią własność skarbu wojskowego; weterynarz, postanowiony nauczycielem, obowiązany jest spisać onych inwentarz i zbiory zawsze w całości utrzymywać.

Dalszym środkiem pomocniczym w nauce teoretycznej będzie możność rozpoznawania rozmaitych postaci kopyt u koni skarbowych, których korpusy wojsk, w siedzibie szkoły stojące, winny dostarczać nauczycielowi dla poinformowania uczniów.

Naukę praktyczną sporządzania, przystósowywania i przybijania podków udzielać będzie odnośny nauczyciel w szopie do szkoły należącej; koni, potrzebnych do ćwiczeń praktycznych dostarczać będą korpusy wojsk, w siedzibie szkoły załogą stojące.

Dla uniknienia zażaleń ze strony korpusów wojsk nauczyciel winien mieć staranie, aby konie te były podkuwane podług przepisu.

Szkole kucia koni przydana zostanie kuźnia kowalska jaką w miejscu będzie można nabyć. W razie niezamożności nabycia, należy kuźnią nająć. Każdy dziesiątek uczniów otrzyma zupełny zbiór narzędzi stanowiących kuźnię polową. Oprócz tego każda szkoła otrzyma wielkie kowadło 140 do 150 funtów ważące na koszt skarbu.

Do czynności podkucia przepisane są trzy zbiory narzędzi, tudzież narzędzi do wyrobu ocylów, które na początek dostarczone będą kosztem skarbu.

Na utrzymanie w dobrym stanie i uzupełnianie narzędzi do podkucia wypłacana będzie kwota ta ryczałtowa 3 zł. 50 cen. rocznie na każdy zbiór narzędzi.

Z tej kwoty ryczałtowej pokrywać także należy wydatki na utrzymanie w dobrym stanie i uzupełnianie narzędzi do wyrobu ocylów.

Na utrzymanie w dobrym stanie i uzupełnianie narzędzi składających kuźnię polową wypłacana będzie kwota ryczałtowa 36 zł. rocznie.

Na pokrycie wydatków na nadwyżkę paliwa kwota ryczałtowa później na zasadzie poczynionych doświadczeń ustanowiona będzie.

Dodatek A.

Dodatek *A*, zawiera szczegółowy wykaz środków naukowych dla wszystkich szkół kucia koni wyznaczonych.

§. 9.

Egzamin.

Uczniowie, którzy kurs kucia koni z dostatecznym skutkiem ukończą, winni złożyć egzamin przed komisyą mięszaną.

Egzamina odbywają się przed końcem każdego kursu, a mianowicie w drugiej połowie miesiąca czerwca i grudnia.

Do komisyi egzaminacyjnej wchodzą: właściwy weterynarz krajowy (lub komitatowy) przełożony towarzystwa kowalskiego i ten weterynarz wojskowy, który w szkole udziela naukę.

Prezyduje weterynarz krajowy (lub komitatowy).

Uczniowie będą egzaminowani najprzód z teoryi podkuwania kopyt i racic z użyciem preparatów i podków, przyczem każdemu członkowi komisyi służy prawo zadawania pytań.

Następuje potem egzamin praktyczny i odbywa się w ten sposób, że każdy uczeń winien zrobić zadane mu podkucie na próbę.

O uzdolnieniu uczniów i stopniu takowego rozstrzygają członkowie komisyi większością głosów.

Dodatek B.

Uczniowie, którzy egzamin z dobrym skutkiem złożą, otrzymają świadectwo uzdolnienia podług wzoru (Dodatek *B*) w znaczek stemplowy na 50 centów opatrzone i przez wszystkich członków komisyi podpisane.

Wydatki na wystawienie świadectwa i na stempel, jakoteż na taksy egzaminacyjne, w kwocie 5 zł. dziennie dla każdego członka komisyi ze stanu cywilnego, ponosi skarb wojskowy.

O rezultacie egzaminu nauczyciel winien jest zawiadomić ministerstwo wojny dla całego państwa, przedkładając takowemu w drodze służbowej konsygnacyą podług wzoru (Dodatek *C*).

Dodatek C.

Na materyały piśmienne otrzyma nauczyciel kwotę ryczałtową 1 zł. 50 cent. miesięcznie; z tych także pieniędzy nabywane będą blankiety na świadectwa uzdolnienia.

Uczniom, którzy egzamin złożą niedostatecznie, nie służy prawo ponownego na kurs uczęszczania,

Po złożeniu egzaminu uczniowie winni wstąpić na powrót do tych korpusów wojska, do których należą.

Uczniowie, którzy złożą egzamin z dobrym skutkiem, będą posuwani stopniowo za poprzedniczem zezwoleniem ministerstwa wojny dla całego państwa na opróżnione miejsca konowałów jako podoficerowie, i im służy także przed innymi prawo być przyjętymi na konowałów wojskowych.

§. 10.

Rozwiązanie szkół kucia koni w razie uruchomienia.

W razie powszechnego uruchomienia nauka w szkołach kucia koni będzie wstrzymana, zbiory zaś preparatów i podków, jakoteż narzędzia do podkuwania i książki do nauki, będą podług inwentarza oddane w zachowanie stałej władzy wojskowej, oddziałowi uzupełniającemu lub zakładowi wojskowemu, znajdującemu się w tem samem miejscu co szkoła, w szczególności zaś odda je w zachowanie szkoła kucia koni:

w Bernie, filialnemu składowi pociągów w Bernie,
w Ołomuńcu, „ „ „ „ Olszanach,
w Pradze, składowi materyałów pociągowych Nr. 3 w Pradze,
we Lwowie, „ „ „ „ 5 we Lwowie,
w Gradcu, filialnemu składowi pociągów w Gradcu,
w Lublanie, „ „ artyleryi w Lublanie,
w Peszcie, składowi materyałów pociągowych N. 4 w Peszcie,
w Komornie, filialnemu składowi pociągów w Komornie,
w Temeswarze, „ „ „ „ Temeswarze,
w Hermansztadzie, szwadronowi uzupełniającemu pociągów Nr. 6 w Hermansztadzie.

Dodatek **A.**

Wykaz

środków naukowych i do nauki pomocnych w szkole kucia koni z wyszczególnieniem ile kosztuje rocznie utrzymanie onychże w dobrym stanie i zakupno.

Nazwa środków naukowych i pomocniczych	Kwota ryczałtowa roczna na utrzymanie w dobrym stanie i zakupno		Uwaga
	zł.	cent.	
A. Książki do nauki. 41 Egzemplarzy książki o podkuwaniu kopyt i racic przez profesora Dra Pillwaxa.			Zniszczone egzemplarze tej książki zastąpione będą nowemi na rachunek skarbu.
B. Preparaty. Kopyto prawidłowe, „ nieprawidłowe, „ wadliwe. Kości kończynowe nóg końskich: kość pęcinowa, „ koronowa, „ strzałkowa, „ kopytowa — każda z osobna. „ pęcinowa, „ koronowa, „ strzałkowa, „ kopytowa — w połączeniu naturalnem przez więzadła i ścięgna.			Nauczyciel winien przy pomocy uczniów starać się o pomnażanie tych zbiorów. (§. 8 instrukcyi.)
C. Zbiór wzorów kopyt. 2 podkowy zwyczajne, 2 „ pełne, 1 podkowa z ocelami dla koni wierzchowych, 1 „ „ „ „ „ pociągowych, 1 „ „ ostremi ocelami, 1 „ „ „ „ i ostrym gryfem, 1 „ „ ocelami i gryfem dla koni pociągowych, 1 „ szrubowa dla koni wierzchowych, 1 „ „ „ „ pociągowych, 1 „ z ocelami i gryfem dla mułów. 1 „ od ścigania na przednią nogę. 1 „ „ „ tylną nogę, 1 „ „ „ z gryfem,			

Nazwa środków naukowych i pomocniczych	Kwota ryczałtowa roczna na utrzymanie w dobrym stanie i zakupno		Uwaga
	zł	cent	
1 podkowa dla koni wierzchowych od strychowania,			
1 „ „ „ „ z ocelami szrubowanemi,			
1 „ gryfowana dla koni pociągowych,			
1 „ do płaskiego kopyta,			
1 „ do ścieśnionego kopyta,			Nauczyciel winien przy pomocy uczniów starać się o pomnożenie tych zbiorów. (§. 8 instrukcyi.)
1 „ do krzywego kopyta,			
1 „ do kopyta szczudłowatego,			
1 „ złączona gryfami,			
1 „ do kopyt rozszczepionych,			
3 podkowy na kopyta skopycone,			
1 futerał (puzdro) na podkowy i ich politurę dla uchronienia od rdzy.			
D. Narzędzia do kuźni polowej			
1 wielkie kowadło (150 ℔ wagi mające),			
2 małe kowadła (50 ℔ ważące),			
2 szrubsztaki,			
2 (młoty) krzyżowe forszlagi,			
4 młotki ręczne,			Zrobić należy własnym nakładem.
2 „ przykładowe,			
1 balamer, młot do staczania,			
2 stemple do rowkowania,			
2 obcinki do kopyt,			
2 stemple do dziurawienia,			
4 dłuta do obcinania na gorąco,			
2 „ „ „ „ zimno,			
2 dornie,			
2 kleszcze (cęgi) większe,			Kowadła, szrubsztaki i kowadełka gdy potrzebują naprawy lub staną się nieużyteczne, mogą być wymienione w najbliższym składzie (filialnym) materyałów pociągowych bezpłatnie za takież narzędzia w dobrym stanie, a to za zezwoleniem ministerstwa wojny dla całego państwa. Nasadki do wyrabiania pochyłości podkowy potrzebne, równie jak i młot do staczania mają być wykonane w kuźni szkolnej przez nauczyciela przy pomocy uczniów.
2 „ mniejsze,			
2 „ krótkie,	72	- - -	
2 pilniki większe,			
2 „ trójgraniaste,			
2 „ półokrągłe,			
2 łyżki żelazne,			
2 pogrzebacze,			
2 gasidła,			
1 wielki kloc (pniak kowadłowy),			
2 małe kloce,			
2 koziołki (klubki) do szrubowania (lub odszrubowania),			
2 struziki,			
2 młotki kowalskie,			
2 obcęgi kowalskie,			
2 raszple,			
2 obcinki,			
2 klucze szrubowe,			
2 kuźnie polowe z miechem walcowatym,			

Nazwa środków naukowych i pomocniczych	Kwota ryczałtowa roczna na utrzymanie w dobrym stanie i zakupno		Uwaga
	zł.	cent.	
E. Narzędzia do podkucia kopyta 3 struziki, 3 strugi, 3 strugacze (angielskie noże rymarskie), 3 młoty kowalskie, 3 kleszcze kowalskie (obcęgi), 3 raszple, 3 obcinki.	10	50	
F. Narzędzia do wyrobu ocelów 1 gzynka z okrągłym dorniem, 1 głobnik do ocelów, 1 gzynka spodnia, 1 „ wierzchnia, 1 półokrągły szrubel, 1 klucz do ocelów, 1 sznajdcza, 1 kleszcze bez obrączek, 1 „ z obrączką.			Koszta utrzymania w dobrym stanie i kupna narzędzi obok wymienionych, pokryć należy z kwoty ryczałtowej na utrzymanie w dobrym stanie i kupno narzędzi kowalskich wyznaczonej
G. Naczynia 1 skrzynka przenośna na podkowy i gwoździe, 1 putnia na węgle, 2 stołki kowalskie, 1 wiaderko na wodę, 1 skopiec, 1 piłka ręczna, } do utrzymania w dobrym stanie 1 nóż do obrzynania } trzonków. 1 kamień szlifierski (toczak 6 do 8 ℔ ważący) do ostrzenia struzików, 1 podstawa pod kamień brusowy, 1 łopatka do węgla, 1 łopata do gnoju, 1 miotła, 1 zbiornik na wodę, 1 gasidło, kropacz, 2 deski warsztatowe do sporządzenia warsztatu			Naczynia zniszczone można wymienić w najbliższym składzie (filialnym) materyałów pociągowych, za zezwoleniem ministerstwa wojny dla całego państwa

Dodatek. Wzór. B.

Świadectwo.

stempel na 50 centów

Komisya egzaminacyjna w . . . . wystawia niniejsze publiczne świadectwo (stopień i nazwisko ucznia) rodem z . . . . w . . . . jako tenże po ukończeniu kursu półrocznego dla kowali wojskowych w . . . . przepisany egzamin z dobrym (bardzo dobrym) skutkiem złożył i uznany zostaje za uzdolnionego (szczególnie uzdolnionego) do prowadzenia rzemiosła kowalskiego.

Komisya egzaminacyjna dla kowali.

N. . . . . . . d . . . . . . 18 . .

N. N.,
przełożony Towarzystwa kowalskiego.

N. N.,
c. k. weterynarz i nauczyciel kucia koni

N. N.
weterynarz krajowy (komitatowy).

Dodatek. C. Wzór.

Wykaz uczniów

którzy do szkoły kucia koni w N., na kurs półroczny od . . go . . . . . . 18 . . . do . . go . . . . . . 18 . . uczęszczali.

Nr	Korpus wojska	Oddział	Stopień	Nazwisko		Z jakim skutkiem	Jest uzdolniony do uczęszczania na kurs dla konowałów wojskowych

N., dnia . . go . . . . . . 18 . .

N. N.,
przełożony Towarzystwa kowalskiego.

N. N.,
c. k. weterynarz i nauczyciel kucia koni.

N. N.,
weterynarz krajowy (komitatowy).